

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o **maloletého L. K.**, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom Práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov **matky MUDr. M. I.**, bytom B., zastúpenej JUDr. D. J., so sídlom v B. a **otca MUDr. L. K., CSc.**, bytom B., **o návrhu otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti**, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava III, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 38P 188/20011, a na Krajskom súde v Bratislave 11CoP 332/2012 o návrhu otca na vylúčenie sudkýň senátu 11CoP Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania vecí, takto

r o z h o d o l :

Sudkyne senátu 11Cop Krajského súdu v Bratislave, zloženom z JUDr. B. G., JUDr. K. Š. a JUDr. A. P. **nie sú vylúčené** z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10CoP 332/2012 (vec Okresného súdu Bratislava III. pod. sp. zn. 38P 188/2011)

O d ô v o d n e n i e

Podaním zo dňa 16. augusta 2012, ktoré bolo doručené Krajskému súde v Bratislave 17. augusta 2012, matka maloletého uplatnila námietku zaujatosti voči sudkyňiam senátu 11CoP Krajského súdu v Bratislave. Námietku zaujatosti odôvodnila tým, že daný senát prejednával obe jej deti a robil pritom zásadné chyby v tom, že vychádzal zo subjektívneho hodnotenia jej osoby. V námietke ďalej uviedla, že JUDr. G., ktorá predsedá senátu je voči jej osobe zaujatá, za čím je jej bývalý manžel MUDr. K., ktorý je osobným priateľom manžela sudkyne JUDr. B. J..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súde v Bratislave (§ 16 ods. 1 O.s.p.) posudzoval opodstatnenosť uvedenej námietky z aspektu existencie

dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1, 3 O.s.p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo jeho v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením, zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu a to : 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod 2/.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť pochybnosť o nezaujatosti sudkýň JUDr. B. G., JUDr. K. Š. a JUDr. A. P. v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p. Uvedené sudkyne uviedli, že účastníkov konania nepoznajú, nemajú k nim ich zástupcom a veci žiadny vzťah. Pre posúdenie vzťahu sudcu z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia nie je relevantný vzťah iného sudcu ako zákonného sudcu, preto sa najvyšší súd vzťahom sudkyne JUDr. J. k otcovi nezaoberal.

Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy je povinný vykladať podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 385/2000 Z.z. v znení zmien a doplnkov a je povinný prejednať a rozhodnúť všetky veci, ktoré mu boli pridelené v súlade s platným rozvrhom práce súdu. Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však neboli v prejednanom prípade splnené.

Meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hľadisko účastníka konania, ktoré je spravidla motivované tým, že súd nekoná a nerozhoduje podľa jeho predstáv. Takéto hodnotenie správnosti súdneho konania, resp. rozhodovania nepatrí účastníkovi konania a nemôže objektívne zakladať pochybnosti o nezaujatosti sudcu.

Súčasťou základného práva na prejednanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15a O.s.p. a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prejednať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 27/98 z 25. marca 1998).

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbirka nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Na vylúčenie sudkýň senátu 11Cop Krajského súdu v Bratislave, zloženom z JUDr. B. G., JUDr. K. Š. a JUDr. A. P. je nepostačujúca tá skutočnosť, že matka nesúhlasí s postupom odvolacieho senátu pri príprave, nariadení a vedení odvolacieho pojednávania vo veci. Dôvodom na vylúčenie sudcov totiž nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci (§ 14 ods. 3 O.s.p.).

Pokiaľ ide o tie časti odôvodnenia námietky zaujatosti, v ktorej navrhovateľka spochybňuje zákonnosť rozhodnutí odvolacieho súdu je treba uviesť, že základom pre vylúčenie sudcu môžu byť skutočne len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie skutočnosť, že rozhodnutie súdu nekorešponduje so subjektívnymi predstavami a názormi účastníka na vecnú správnosť alebo zákonnosť súdnych rozhodnutí. Navyše, ani skutočná existencia nezákonnosti rozhodnutia nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, pretože na dosiahnutie nápravy rozhodnutí súdov v občianskom súdnom konaní slúži systém opravných prostriedkov (odvolanie, obnova konania, dovolanie), nie námietka zaujatosti, ktorej účel je úplne iný.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. relevantná, a ani z vyjadrení namietaných sudkýň, ktorým vec podľa rozvrhu práce pripadla na rozhodnutie, nevyplývajú žiadne zákonné dôvody pre ich vylúčenie, Najvyšší súd Slovenskej republiky nevyhovел vznesenej námietke zaujatosti a rozhodol podľa ustanovenia § 16 ods. 1 druhá veta O.s.p. tak, že označené sudkyne Krajského súdu v Bratislave nie sú vylúčené z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 7. októbra 2012

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta